

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Høringsuttalelse – tilleggshøring; Forslag til endringer i energiloven (overføring av anlegg i sentralnettet)

Energi Norge er generelt positiv til de endringene som Olje- og energidepartementet foreslår i forslag til endringer i energiloven. Vi mener at dette vil bidra til at transaksjonene vil kunne gjennomføres på en enklere måte.

Generelle kommentarer

Det vises til departementets høringsnotat "*Tilleggshøring – forslag til endringer i energiloven*" vedrørende overføring av anlegg i sentralnettet, med høringsfrist 13. februar 2015.

Energi Norge ser positivt på at departementet uttrykkelig slår fast det grunnleggende utgangspunktet om partenes avtalefrihet ved overdragelse av sentralnettsanlegg.

Energi Norge ser videre positivt på at departementet nå har forlatt modellen der regulator skal fastsette metode/modell for beregning og fastsettelse av vederlaget for anlegg som overdras. Bakgrunnen for dette er først og fremst innspill i forbindelse med forrige høringsrunde om at "*prinsippene som var foreslått, var for generelle og ikke ville avspeile den virkelige verdien*".¹ Det legges nå i stedet opp til to alternative tvisteløsningsmekanismer dersom partene ikke blir enige i minnelighet; voldgift eller ekspropriasjon.

Departementet slår med dette fast det selvsagte utgangspunktet om at nettselskap som overdrar sentralnettsanlegg til Statnett, skal ha full erstatning for økonomisk tap som følge av overdragelsen.

I tilfeller der overdragelsen skjer ved ekspropriasjon følger prinsippet om full erstatning for avstått eiendom direkte av vederlagslovens² bestemmelser. Vederlagslovens utgangspunkt er som kjent at ekspropriaten (i dette tilfellet nettselskapet) skal ha full erstatning, beregnet med utgangspunkt i anleggets salgsverdi (§ 5) alternativt bruksverdi (§ 6), avhengig av hva som vil gi det beste økonomiske resultatet for det overdragende nettselskapet, jf lovens § 4. Energi Norge mener at vederlagslovens bestemmelser er et godt og hensiktsmessig utgangspunkt for beregning av kompensasjon for avståelse av

¹ Jf høringsnotatet s 8.

² Lov om vederlag ved overføring av fast eiendom av 6. april 1984 nr 17.

sentralnettsanlegg. Reglene hensyntar blant annet det forhold at anleggene – etter omstendighetene – kan ha en bruksverdi for overdragende selskap som overstiger en eventuell salgsverdi.

Salgsverdi etter vederlagslovens § 5 skal fastsettes ut fra hva det *”må reknast med at vanlege kjøparar ville gje for eigedomen ved friviljug sal”*. Energi Norge antar at det i noen tilfeller kan være mulig å finne frem til en slik salgspris. Med Statnett som eneste mulige kjøper kan imidlertid dette bli utfordrende. Det er heller ikke gitt at en slik salgspris vil være tilstrekkelig til å dekke overdragende selskaps faktiske tap, som følge av at selskapet må selge deler av sin eksisterende virksomhet. Alternativet blir da å utmåle kompensasjon etter bruksverdi, jf lovens § 6.

Etter vederlagsloven § 6 skal bruksverdi *”fastsetjas på grunnlag av avkastninga av eigedomen ved slik pårekleleg utnytting som det røyneleg er grunnlag for etter tilhøva på staden”*. En slik tilnærming innebærer at overdragende selskap vil få kompensasjon for tapet selskapet lider som følge av overdragelsen, herunder kompensasjon for eventuelle økonomiske konsekvenser for selskapets resterende virksomhet *etter* at overdragelse har funnet sted. Det avgjørende i denne sammenheng er naturlig nok økonomiske forhold på *overdragende selskaps* side. Eventuelle konsekvenser for Statnetts inntektsramme eller andre økonomiske konsekvenser er uten betydning i denne sammenheng.

Energi Norge finner det prisverdig at departementet på denne måten legger til rette for at partene skal lykkes i å komme til enighet om minnelige løsninger om overdragelse av sentralnettsanlegg. Når departementet nå legger til grunn at vederlagslovens bestemmelser kommer til anvendelse, vil partene være kjent med hvilke prinsipper som skal legges til grunn for verdsettelse av virksomheten som skal overdras. Et slikt felles utgangspunkt vil igjen øke sannsynligheten for minnelige løsninger, fremfor bruk av tid- og ressurskrevende tvisteløsningsmekanismer som voldgift eller ekspropriasjon.

Nærmere om tilleggforslaget

Tvisteløsning; voldgift eller ekspropriasjon

Energi Norge ser behovet for tvisteløsningsmekanismer for det tilfellet at partene ikke lykkes i å forhandle seg frem til minnelige løsninger. Energi Norge har i utgangspunktet ingen innvendinger mot løsningen med to alternative mekanismer, voldgift og ekspropriasjon, forutsatt at det er opp til det overdragende nettselskapet å avgjøre om uenighet skal avgjøres ved hjelp av det ene eller det andre instituttet (slik forslaget legger opp til).

Antall voldgiftsmedlemmer

Departementet ber spesielt om synspunkter på hvorvidt voldgiftens bør ha tre eller fem medlemmer.

Energi Norge mener tre medlemmer, der partene har rett til å utpeke ett medlem hver, er tilstrekkelig. Energi Norge kan vanskelig se at voldgiftens behov for kompetanse og faglig ekspertise, eventuelt andre hensyn, tilsier behov for ytterligere to medlemmer. En regel om at voldgiftens skal bestå av fem medlemmer fremstår derfor først og fremst som unødvendig kostnadsdrivende.

Kort om forslaget om at voldgiftens leder skal være fast medlem

Departementet legger opp til en ordning der voldgiftens leder skal være fast, mens øvrige medlemmer utpekes av partene.

Energi Norge kan vanskelig se at en slik ordning er egnet til å heve voldgiftens kvalitet, snarere tvert imot. ”Normalordningen” er som kjent at partene utpeker hvert sitt medlem, og at disse medlemmene i fellesskap utpeker voldgiftens leder, jf også voldgiftsloven § 13.³ Energi Norge ser ingen grunn til å fravike dette utgangspunktet for voldgift til behandling av uenighet ved overdragelse av sentralnettsanlegg. Behovet for kompetanse og ekspertise blant voldgiftens medlemmer kan variere, alt avhengig av hva voldgiften skal ta stilling til. Dette må imidlertid vurderes konkret, fra sak til sak. Varierende behov for kompetanse og ekspertise ivaretas derfor best gjennom en ordning der partene utpeker hvert sitt medlem, som deretter – i fellesskap – utpeker en leder.

Annet

Forslag til ny § 4-9 om voldgift som tvisteløsningsmekanisme slår fast at ”[e]ier av anlegg i sentralnett [...] kan kreve at spørsmål om økonomisk kompensasjon for overføring av anleggene avgjøres ved voldgift”, jf forslagetts første ledd.

Energi Norge antar at eventuell uenighet om økonomisk kompensasjon ofte vil kunne være begrenset til uenighet om enkeltelementer i oppgjøret. Energi Norge legger til grunn at partene da står fritt til å bestemme at voldgiften kun skal ta stilling til de enkeltelementer man ikke har blitt enige om (i motsetning til spørsmålet om økonomisk kompensasjon i sin helhet).

Vi stiller gjerne i et møte for ytterligere å utdype våre syn i saken.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Einar Westre
Direktør nett og marked

Trond Svartsund
Næringspolitisk rådgiver

³ Lov om voldgift av 14. mai 2004.